

چکیده پژوهش

باتوجه به اینکه مواد دیداری و شنیداری (سمعی و بصری) در آموزش پزشکی اهمیت فراوانی دارد، شناسائی وضعیت موجود واحدهای دیداری و شنیداری (ارائه دهنده خدمات بوسیله این مواد) از لحاظ اداره و مدیریت ، کارکنان، سازماندهی مواد ، تجهیزات وامکانات ، نحوه خدمتگزاری ، نیازها و مشکلات آنها می‌تواند فراهم کننده بینش موثری بمنظور استفاده بهینه از مواد دیداری و شنیداری باشد. این پژوهش برمبنای روش توصیفی و بوسیله پرسشنامه ، مصاحبه و مشاهده- وضعیت ۴۵ واحد دیداری و شنیداری : کتابخانه‌ای ، دانشکده‌های بیمارستانی در سه دانشگاه علوم پزشکی ایران ، تهران ، شهید بهشتی رابرسی کرده است.

یافته‌های حاصل از پژوهش نشان میدهد که : واحدها باکاستی‌هایی از نظر نیروی انسانی روبرو هستند بطوریکه ۵۳ درصد کل کارکنان واحدها دارای مدرک دیپلم و ۳۱/۲ درصد از مدرک تخصصی مربوطه برخوردارند. دراین واحدها انتخاب و تهیه مواد دیداری و شنیداری (نرم افزار و سخت افزار) از طریق کمیته منتخب صورت نمی‌گیرد، همچنین بر طبق آمار بدست آمده بهره وری آنها از این مواد ۵۱ درصد بصورت خریداری ، ۴۷ درصد از راه مبادله و ۱۶ درصد از طریق تولید و یا بطور اهدایی می‌باشد.

نوار صدا با ۲۹٪ ، نوار ویدیویی وی‌اچ اس ۲۴/۵٪ ، اسلاید ۱۵٪ بیشترین

موجودی واحدها راتشکیل میدهد، بین مجموعه نرم افزار و سخت افزار این واحدها

هیچگونه تناسبی وجود ندارد.

بیشترین الویت استفاده از مواد به ترتیب : مربوط به اسلاید ، فیلم

ویدیویی وی اچ اس ، فیلم ویدیویی بتاماکس است.

مشکلات واحدها درارتباط با مجموعه نرم افزار ، محدود بودن عناوین،

قدیمی بودن عناوین ، عدم دسترسی به منابع مورد نیاز ، کمبود عناوین به زبان

فارسی است . میکروفیلم و میکروفیش دراین سه دانشگاه جایی ندارد ومشکلات

مربوط به سخت افزارها عمدتاً " عبارتنداز : کمبود وسایل یدکی ۷۶٪ ، کمبود

وسایل سخت افزار ۵۳٪ ، غیر قابل استفاده بودن تجهیزات و وسایل ۴۹٪ ذکر

شده است . خدمات ارائه شده در ۲۲٪ از واحدها ، تولید و خدمات آگاهی رسانی جاری

و در ۲۰٪ از واحدها تکثیر و امانت است. سازماندهی مواد به طور سیستماتیک

و علمی وجود ندارد وتنها در یک واحد با استفاده از روش کتابخانه ملی پزشکی

آمریکا و سرعنوان موضوعی مش انجام میشود . واحدها بودجه مستقل ندارند و فقط

۵٪ از بودجه اختصاصی استفاده میکنند ، همچنین تنها در یک واحد خط مشی و دستور

العمل مدونی جهت انتخاب وسفارش ، شرح وظائف کارکنان و امانت و تکثیر منابع

وجود دارد . هیچیک از واحدها دارای ارتباط بین المللی نیستند و ۳۱٪ در سطح

داخلی ارتباط و همکاری دارند.

در پایان پژوهش طرح ایجاد مرکزی به نام مرکز مواد دیداری و شنیداری پزشکی

که خدمات تولید ، تکثیر وسازماندهی مواد را به طور متمرکز انجام دهد ، به عنوان

یکی از پیشنهادات قابل تامل مطرح شده است.